

Advies over kaders voor een nieuw decreet leerlingenbegeleiding

Vlaamse Onderwijsraad

Kunstlaan 6 bus 6
BE-1210 Brussel

T +32 2 219 42 99

F +32 2 219 81 18

www.vlor.be

info@vlor.be

Wijs beleid door overleg

Adviesvrager: Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs op 19 mei 2016

Uitgebracht door de Algemene Raad op 24 november 2016 met eenparigheid van stemmen

Vorbereiding: commissie Leerlingenbegeleiding op 8 juli 2016, 6 september 2016, 13 oktober 2016 en 8 november 2016 onder voorzitterschap van Pol Ghesquière

Werden geconsulteerd: de commissie Buitengewoon Secundair Onderwijs op 13 september 2016, Raad Basisonderwijs op 14 september 2016, Raad Secundair Onderwijs op 15 september 2016, commissie Buitengewoon Basisonderwijs op 6 oktober 2016

Dossierbeheerder(s): Roos Herpelinck

INHOUDSOPGAVE

1 SITUERING	2
2 WAT IS LEERLINGENBEGELEIDING?	2
3 FOCUS VOOR HET BELEIDSPROCES	3
4 HET BELEIDSPROCES VOOR EEN VERNIEUWING VAN DE LEERLINGENBEGELEIDING	3
4.1 EEN GELAAGD BELEID (MET MASTERPLANNING)	3
4.2 KENMERKEN VAN EEN KADERDECREET	4
5 (INHOUDELIJKE) BASISPRINCIPES VOOR EEN VERNIEUWING VAN DE LEERLINGENBEGELEIDING	4
5.1 NAAR EEN NIEUW INHOUDELIJK KADER	4
5.1.1 Een continuüm voor leerlingenbegeleiding	5
5.1.2 Begeleidingsdomeinen	5
5.2 PRINCIPES VOOR EEN BETERE AFSTEMMING VAN DE ROLLEN EN VERANTWOORDELIJKHEDEN	7
5.2.1 Rollen en verantwoordelijkheden	7
5.2.2 Kwaliteitsgaranties voor het lokale beleid	8
5.3 VOORWAARDEN	8
5.3.1 Een kader voor het delen van informatie	9
5.3.2 Het financieel kader afstemmen op de verwachtingen	9
5.3.3 Professionalisering	9
5.3.4 Afstemming op andere beleidsdossiers	10

1 Situering

Op 28 januari 2016 formuleerde de Vlor een krijtlijnennota over een hervorming van de leerlingenbegeleiding.¹ Daarin pleitte de raad ervoor om naast een decreet ook te werken aan een strategische planning met de verschillende actoren en partners. Die aanpak moet ruimte laten voor verschillende benaderingen en voor een inbedding van leerlingenbegeleiding in een lokale (school) context.

In juni 2016 stelde minister Hilde Crevits de Vlor een zeer omstandige adviesvraag over de verdere invulling van de hervorming van leerlingenbegeleiding. Samengevat focust de adviesvraag op de verdere beleidsplanning (strategische planning). Ten tweede vroeg de minister om aan te geven hoe de rollen en taken verder geoperationaliseerd kunnen worden. Hoe kan duidelijk worden wat er minimaal verwacht kan worden van welke actor en hoe de trajecten verlopen.

2 Wat is leerlingenbegeleiding?

De Vlor pleit voor een gemeenschappelijke definitie van leerlingenbegeleiding voor alle onderwijsbetrokken actoren.

Leerlingenbegeleiding beoogt een optimale ontwikkeling van alle leerlingen, een verhoging van de gekwalificeerde uitstroom en de realisatie van meer gelijke kansen in het algemeen. Ze richt zich op het welbevinden van alle leerlingen en hun totale ontwikkeling op zowel fysiek, mentaal/psychisch als sociaal vlak, nu en in de toekomst.

Leerlingenbegeleiding benadert de ontwikkeling van leerlingen vanuit een onderwijsperspectief, maar breder dan (enkel) hun functioneren op school. Ze betreft de onderwijssituatie op de vragen en noden van de leerling en vice versa. De begeleiding ondersteunt daarom het functioneren van de leerling in de schoolse én in de maatschappelijke context. Dit mag er echter niet toe leiden dat onderwijs extra welzijnstaken moet overnemen.

Leerlingenbegeleiding hanteert een emancipatorische visie die jongeren ontwikkelingskansen biedt. Ze vertrekt steeds vanuit preventie, maar onderneemt waar nodig, curatieve acties.

Leerlingenbegeleiding neemt daartoe een geheel van ondersteunende initiatieven. Schoolteams zetten die op en voeren die uit, ondersteund door de pedagogische begeleidingsdiensten (pbd) en het clb. Leerlingen en hun ouders hebben ook rechtstreeks toegang tot het clb. Voor leerlingen met specifieke noden staat een gestructureerde samenwerking tussen het gewoon en het buitengewoon onderwijs mee in voor de ondersteuning van de leerling in het gewoon onderwijs en de ondersteuning van het schoolteam van het gewoon onderwijs.

Dit advies handelt zowel over de interne leerlingenbegeleiding als over andere vormen van leerlingenbegeleiding. (Interne) leerlingenbegeleiding en zorg zijn vaak synoniemen. In dit advies

¹ Vlaamse Onderwijsraad, Algemene Raad. [Advies over de krijtlijnen voor een hervorming van leerlingenbegeleiding](#), 28 januari 2016.

staat “leerlingenbegeleiding” voor het geheel. De term “school” staat zowel voor scholen voor gewoon als scholen voor buitengewoon onderwijs.

3 Focus voor het beleidsproces

De Vlor vindt dat het beleidsproces moet leiden tot

- meer duidelijkheid voor de leerling en zijn ouders met welke hulpvragen ze in de school terecht kunnen en met welke hulpvragen ze ondersteuning krijgen in het clb;
- een betere taakafstemming tussen interne en externe leerlingenbegeleiding;
- meer duidelijkheid in de rol en opdrachten en de wederzijdse verwachtingen van de school, de pbd en het clb (waar relevant een school voor buitengewoon onderwijs) bij het uitwerken van een beleid voor leerlingenbegeleiding op schoolniveau;
- een versterking van de onafhankelijke positie van het clb;
- meer duidelijkheid in de afstemming tussen de draaischijffunctie van het clb en de werking van organisaties die actief zijn in welzijn, gezondheidszorg, tewerkstelling en arbeid, de justitiële wereld.

Daartoe moet het kaderdecreet volgende aspecten regelen:

- een versterking van de interne leerlingenbegeleiding op school met afspraken over de kwaliteit van die processen die eraan ten grondslag liggen;
- een transparanter kader van gemeenschappelijke principes die de school en het clb toelaten hun samenwerking te benoemen, te structureren en in te vullen vanuit de lokale dynamiek;
- duidelijkere afspraken over de samenwerking tussen de school en het clb waarbij het decreet duidelijk maakt welke instantie op welk moment de regie van het proces in handen houdt;
- garanties voor een laagdrempelige en rechtstreekse toegang van het clb voor leerlingen en ouders.

4 Het beleidsproces voor een vernieuwing van de leerlingenbegeleiding

4.1 Een gelaagd beleid (met masterplanning)

Het advies over de krijtlijnennota pleit voor een strategische planning op Vlaams niveau. Dit betekent dat er een grotere duidelijkheid ontstaat over de strategische doelen waar alle actoren en partners naartoe willen werken, over concrete actielijnen en over een tijdsfad. Deze doelen creëren een grotere gelijkgerichtheid in de aanpak van leerlingenbegeleiding.

Deze doelen worden gerealiseerd op verschillende echelons:

- een **kaderdecreet (en waar nodig uitvoeringsbesluiten)** dat de fundamentele voor leerlingenbegeleiding op school, in het clb en bij andere partners uitzet. Het decreet verhoogt een gelijkgerichte benadering van alle leerlingen. Het decreet omvat daartoe een

gemeenschappelijk begrippenkader en werkingskader dat uitgaat van een zorgcontinuüm en de begeleidingsdomeinen.

- Deze wettelijke kaders vormen de basis voor scholen om **op lokaal niveau** een beleid voor leerlingenbegeleiding vorm te geven. De concretisering in iedere school speelt in op de lokale context, de kenmerken van de leerlingenpopulatie en de visie van de school op goed onderwijs. Dit beleid wordt ook mee ondersteund door de afspraken over leerlingenbegeleiding binnen (eventuele) ruimere samenwerkingsverbanden van scholen. Voor de ontwikkeling en opvolging van het beleid kan de school een beroep doen op de pedagogische begeleidingsdienst, het begeleidende clb en/of een andere school.
- **Afspraken** tussen de verschillende onderwijsactoren op Vlaams niveau om het kaderdecreet te implementeren. Dit ter ondersteuning van het beleidsvoerend vermogen van de lokale scholen en clb's. Deze afspraken laten ruimte voor specifieke invullingen door scholen.

4.2 Kenmerken van een kaderdecreet

De Vlor vraagt een **sober en helder kaderdecreet** dat scholen en clb impulsen geeft om werk te maken van een actief beleid voor leerlingenbegeleiding. Het decreet moet uitmonden in een adequaat kader voor samenwerking tussen de school en het clb, pbd en andere scholen. Het vertrekt vanuit een algemeen principe van regelluwte en administratieve vereenvoudiging en garandeert de school, het clb en de pbd voldoende beleidsmarge. Zo kunnen zowel scholen als clb beter inspelen op gewijzigde behoeften, nieuwe evoluties of gewijzigde wetenschappelijke inzichten.

Het decreet moet een **geïntegreerd decreet** zijn dat:

- fundamenteel uittekent voor een gelijkgerichte benadering van leerlingenbegeleiding;
- voor zover nodig, de niveaudecreten voor basis- en secundair onderwijs en de regelgeving op het clb aanpast.

5 (Inhoudelijke) basisprincipes voor een vernieuwing van de leerlingenbegeleiding

Onderstaand stuk focust op de elementen die deel moeten uitmaken van het kaderdecreet. De elementen opgesomd in dit punt geven een structuur en basisprincipes voor een nieuw kaderdecreet.

5.1 Naar een nieuw inhoudelijk kader

De Vlor pleit ervoor om in het nieuwe decreet een kader uit te werken dat scholen, clb en pbd toelaat hun samenwerking te benoemen, te structureren en verder uit te bouwen op grond van twee dimensies. Deze gemeenschappelijke dimensies zullen de transparantie en de gelijkgerichtheid van het aanbod aan leerlingenbegeleiding over alle scholen en clb heen versterken.

Deze twee dimensies zijn: een continuüm aan leerlingenbegeleiding enerzijds en vier begeleidingsdomeinen die in het beleid van zowel de school als van het clb aanwijsbaar zijn anderzijds. Ze vormen een kader voor zowel het basis- als het secundair onderwijs én voor het

buitengewoon onderwijs. Uiteraard zullen afhankelijk van de specificiteit van de onderwijsniveaus en vormen specifieke klemtonen worden gelegd. Dit advies schetst enkel gemeenschappelijke basislijnen.

We lichten beide dimensies hieronder toe:

5.1.1 Een continuüm voor leerlingenbegeleiding

Leerlingenbegeleiding bestaat uit een continuüm van interventies in verschillende gradaties om aan de begeleidingsnoden van leerlingen tegemoet te komen. Deze interventies omvatten zeker een basisaanbod voor alle leerlingen, een aanbod voor de leerlingen bij wie het basisaanbod niet volstaat en specifieke interventies op maat van individuele leerlingen. Deze interventies worden in die zin gestructureerd, gaande van algemene en gemeenschappelijke tot specifieke en individuele interventies. Het is een dynamisch en cyclisch geheel. Een leerling doorloopt nooit het zorgcontinuüm: een leerling bevindt zich in de klas en op school. Voor sommige leerlingen zal leerlingenbegeleiding zich simultaan situeren in elk van de gradaties van het continuüm. De fases uit het zorgcontinuüm uit het M-decreet kunnen hiervoor inspirerend zijn en moeten ermee compatibel zijn.

Dit continuüm is relevant voor alle begeleidingsdomeinen (zie 5.1.2), zij het dat extra accenten (kunnen) worden gelegd voor specifieke begeleidingsdomeinen. Het buitengewoon onderwijs werkt eveneens met een continuüm aan leerlingenbegeleiding maar verbijzonderd naar de specifieke onderwijssetting die het buitengewoon onderwijs is.

Deze gradaties in het continuüm bieden een gemeenschappelijke vertrekpunt voor lokale afspraken over de rollen en verantwoordelijkheden van zowel de school, het clb, de pbd. Deze afspraken geven concrete invulling aan de wijze waarop iedere school een (basis)aanbod garandeert, hoe de werking van het clb aansluit op het aanbod van de school en dat lokale beleid ondersteunt. Tot slot expliciteert dit continuüm hoe leerlingen worden toegeleid naar zorg op maat binnen en buiten het onderwijssysteem.

Het continuüm biedt aan scholen, clb en pbd een kader om hun eigen rollen en verantwoordelijkheden te benoemen en hun samenwerking te structureren (zie punt 5.2). Het kader verduidelijkt wie wanneer de regie op zich neemt. Regie betekent dat de actor verantwoordelijk en aanspreekbaar is voor de afgesproken opdrachten van het continuüm.

Op grond van de decretale principes **operationaliseren de school en het begeleidende clb** deze verder en maken het concreet in de lokale schoolcontext (via afsprakennota's).

5.1.2 Begeleidingsdomeinen

Het **benoemen** van de begeleidingsdomeinen biedt een tweede houvast en platform voor een afstemming van de leerlingenbegeleiding op school en in het clb. Hierdoor kunnen de verschillende betrokkenen erop rekenen dat er een beleid wordt gevoerd op de verschillende begeleidingsdomeinen, ook bij andere actoren.

De Vlor pleit ervoor dat het decreet deze begeleidingsdomeinen transparant benoemt en **dezelfde naam** geeft zowel voor de scholen als voor het **centrum voor leerlingenbegeleiding**. Hierdoor heeft een leerling een beter zicht op waar het continuüm voor leerlingenbegeleiding

voor staat (eerste uitgangspunt). Het maakt ook samenwerking tussen het schoolteam en het clb-team gemakkelijker (tweede uitgangspunt).

Het is vanzelfsprekend dat begeleidingsdomeinen zeer nauw met elkaar verweven zijn en elkaar beïnvloeden en/of versterken. Een geïntegreerde benadering is noodzakelijk. Ze zijn in hoofdte van de leerling niet altijd strikt te scheiden en dat hoeft ook niet. Zo is psychosociaal en fysiek welbevinden een voorwaarde voor een adequate onderwijsloopbaan.

De begeleidingsdomeinen krijgen vorm vanuit een multidisciplinaire benadering. Samenwerking met het clb biedt de school de kans op multidisciplinair te werken op de verschillende domeinen. Het clb neemt dit op via de eigen werking en/of via de invulling die het geeft aan de draaischijffunctie.

De Vlor onderscheidt de volgende vier begeleidingsdomeinen die in overleg verder moeten gedefinieerd en meer adequaat ingevuld worden. Hoewel – zoals gezegd – de leerlingenbegeleiding ondeelbaar is, wordt de kwaliteit van de samenwerking tussen school en clb bevorderd als de domeinen helder omschreven zijn en als er overlap tussen begeleidingsdomeinen wordt vermeden. De verdeeldheid in de Vlor over de benaming van twee van de domeinen, toont aan dat hierover nog verdere afstemming noodzakelijk is. De vier domeinen zijn:

- *leren en studeren*;
- *de onderwijsloopbaan*;
- *de psychosociale ontwikkeling volgens sommige leden; psychosociaal functioneren voor sommige andere leden:*
 - De leden die opteren voor psychosociale ontwikkeling, geven aan dat dit een breed begrip is dat zowel het actuele functioneren als de groei die jongeren doormaken, vat.
 - De leden die opteren voor psychosociaal functioneren, zijn van oordeel dat deze term beter de doelstelling van het begeleidingsdomein vat, met name niet enkel het monitoren en taxeren van het ontwikkelingsproces, maar ook het actuele functioneren gegeven het individuele ontwikkelingsstadium, de onderwijs- gezins- en maatschappelijke context.
- *de fysieke ontwikkeling volgens sommige leden; groei en ontwikkeling volgens sommige andere leden:*
 - Sommige leden pleiten voor de term '*fysieke ontwikkeling*' omdat een adequate opvolging en begeleiding van de fysieke ontwikkeling een cruciaal deel uitmaakt van het begeleidingsaanbod in leerlingenbegeleiding. Het opvolgen van fysieke ontwikkeling in samenhang met de andere domeinen zorgt ervoor dat alle belangrijke elementen van de ontwikkeling van een kind kunnen worden gevat. Zij zijn van oordeel dat de term 'groei en ontwikkeling' een te brede term is, die te veel overlap in zich heeft met de andere begeleidingsdomeinen waardoor de huidige verwarring blijft (bijv. cognitieve ontwikkeling dat al gevat zit onder leren en studeren).
 - Sommige leden pleiten voor de termen '*groei en ontwikkeling*' omdat de term fysieke ontwikkeling te veel verwijst naar de groei van organen en systemen. Voor de eerste drie domeinen ligt de focus op het functioneren van de leerling binnen een bepaalde context en niet op de ontwikkeling van een individuele leerling. Voor het vierde begeleidingsdomein is de 'groei en ontwikkeling' in relatie tot deze sleutelmomenten de focus van de begeleiding. Motorische ontwikkeling, zintuiglijke ontwikkeling, taal en

spraak, cognitieve en mentale ontwikkeling, waaronder executieve functies, worden er door de term 'fysieke ontwikkeling' niet gevat. De term 'groei en ontwikkeling' daarentegen veronderstelt dat een jongere wordt opgevolgd en begeleid vanuit een biopsychosociale visie die rekening houdt met de contexten waarin een kind leeft. De focus van het clb-aanbod ligt niet in het opstellen van een gezondheidsbilan, maar wel in het opvolgen van die aspecten van groei en ontwikkeling die verstoring en/of versterkend zijn voor de participatie van de jongeren.

5.2 Principes voor een betere afstemming van de rollen en verantwoordelijkheden

Op basis van bovenstaande dimensies krijgt het vernieuwde beleid voor leerlingenbegeleiding vorm. We geven hieronder de basisprincipes voor de verdeling van rollen en verantwoordelijkheden. Ten tweede staan we stil bij wezenlijke principes om de kwaliteit van het lokale beleid voor leerlingenbegeleiding vorm te geven.

5.2.1 Rollen en verantwoordelijkheden

Leerlingenbegeleiding is een kernopdracht van **de school**. Het decreet vertrekt vanuit het principe dat elke school binnen alle vier de begeleidingsdomeinen een basisaanbod voor alle leerlingen uitbouwt en dat ze leerlingenbegeleiding aanbiedt voor leerlingen bij wie blijkt dat het basisaanbod niet volstaat. Het aanbod van het clb sluit daarbij aan. Het clb begeleidt de beoogde leerlingen, is verantwoordelijk voor de benodigde diagnostiek en coördineert de zorgtrajecten van leerlingen waarbij externe diensten betrokken zijn. In elke gradatie van het continuüm is het clb laagdrempelig en rechtstreeks toegankelijk voor leerlingen en ouders.

Voor meer intense vormen van begeleiding en zorg op casusniveau wordt de school ondersteund door het **clb** (casusniveau). In sommige gevallen zal een individuele casus voor de pbd een middel zijn om te komen tot leerkracht- of systeemgerichte ondersteuning. Daarnaast ondersteunt de pbd de beleidsprocessen en de kwaliteit in de school. Een gemeenschappelijk minimaal referentiekader opgenomen in het decreet, moet de lokale beleidsdynamiek ondersteunen die leidt tot een concrete afstemming tussen actoren.

De school heeft de regie (zie omschrijving in punt 5.1.1) voor het basisaanbod en het aanbod voor leerlingen als het basisaanbod niet volstaat. Bij handelingsgerichte diagnostiek en hulpverleningstrajecten die passen in meer intense vormen van leerlingenbegeleiding is het clb verantwoordelijk en aanspreekbaar. De school blijft betrokken en waar nodig in samenspraak met de pbd.

Voor leerlingen voor wie (zeer intense) zorg op maat vanuit onderwijs ontoereikend is, moeten ook **partners uit welzijn, gezondheid, justitie of tewerkstelling** hun verantwoordelijkheden opnemen. We expliciteren hier niet deze rollen, maar benadrukken dat het clb de regie opneemt voor de samenwerking tussen het onderwijs en deze partners.

De **pbds** zijn de eerst aangewezen ondersteuners waarop de school een beroep kan doen voor de beleids- en procesondersteuning. Zoals het decreet op kwaliteit in het onderwijs bepaalt, behoort het tot hun kernopdracht om scholen op hun vraag passend te ondersteunen bij het realiseren

van hun (eigen) beleidskeuzes. Het beleid moet dus de beleidsruimte van de pbd respecteren om hun opdrachten waar te maken.

5.2.2 Kwaliteitsgaranties voor het lokale beleid

Het lokale beleid voor leerlingenbegeleiding is gebaseerd op volgende kwaliteitsgaranties:

- Het wordt **uitgewerkt in overleg met en gedragen door de leden van het schoolteam**. Zij zijn de sleutelfiguren om leerlingenbegeleiding uit te bouwen;
- Het komt participatief tot stand in dialoog met leerlingen en de ouders. De Vlor wil dat het decreet de noodzakelijke minimale principes voor deze participatie regelt (inzage leerlingendossier, schoolreglement, ...) voor zover die niet via het decreet rechtspositie zijn geregeld.
- Het maakt integraal deel uit van de **beleidsplanning** van de school. De school toont aan dat ze systematisch en planmatig leerlingenbegeleiding en de vier begeleidingsdomeinen daarin een plaats geeft. Het is echter niet wenselijk dat de overheid afvinkbare indicatoren bepaalt, noch voor de school noch voor het clb. Het kwaliteitstoezicht door de overheid richt zich in deze op de algemene benadering zoals verwoord in het gemeenschappelijke ROK-kader.
- Het beleid is evidence-informed en gebruikt een gemeenschappelijke set aan data die relevant zijn om leerlingenbegeleiding vorm te geven. De data uit 'Mijn Onderwijs', het leerlingenactiviteiten en registratiesysteem (LARS) en het clb-jaarverslag en datawarehouse kunnen in deze context worden gevaloriseerd. De Vlor pleit voor de uitbouw van een specifieke data-informatieset over de werking van het clb ('Mijn clb'). School en clb moeten deze informatie delen (op schoolniveau). De overheid stelt de nodige informatie ter beschikking van de school én van het clb. Deze beleidsinformatie (op schoolniveau) mag enkel bedoeld zijn voor beleidsondersteuning en beleidsonderbouw van de school en om de samenwerking tussen school en clb te verbeteren, niet voor verantwoording naar de overheid (inspectie).
- Naast het schoolreglement voert de school een effectief **communicatiebeleid**. De school communiceert zowel over de uitgangspunten als over de concrete invulling van de leerlingenbegeleiding naar de leerlingen en hun ouders. Op basis van de communicatie moet het voor de leerlingen en hun ouders helder zijn wie waarvoor aanspreekbaar is en op welke vormen van leerlingenbegeleiding ze een beroep kunnen doen. De school communiceert naar de leerlingen over de manier waarop ze in contact kunnen komen met de medewerker van het clb.
- De school neemt beleidsopties inzake leerlingenbegeleiding en stemt deze af met het clb. Dit resulteert in een afsprakennota en/of beleidscontract. Ook hierover wordt op een transparante manier gecommuniceerd naar de betrokkenen.

5.3 Voorwaarden

Het decreet moet ook de kaders schetsen voor de volgende voorwaarden die cruciaal zijn om een hervorming van de leerlingenbegeleiding te doen slagen. De Vlor herhaalt daarom de voorwaarden die hij al formuleerde in zijn advies over de krijtlijnnnota.

5.3.1 Een kader voor het delen van informatie

Het decreet garandeert voorwaarden voor een doorgedreven professionalisering van schoolteams rond de aspecten van privacy, vertrouwelijkheid en deontologie die uit het beheer van deze gegevens voortvloeien. Binnen de draaischijffunctie garandeert het clb de doorstroming van relevante informatie vanuit de school naar de welzijns- en gezondheidsdiensten en vice versa. Ook hier spelen de wettelijke regels inzake deontologie, privacy en beroepsgeheim zoals onder meer bepaald in het decreet betreffende de rechtspositie van de minderjarigen in de jeugdhulpverlening.

Het decreet verduidelijkt deze regels. Het biedt vooral een platform voor verdere professionalisering van zowel schoolteams als clb om hier adequaat mee om te gaan.

5.3.2 Het financieel kader afstemmen op de verwachtingen

De verwachtingen voor leerlingenbegeleiding zijn zowel voor de school, het clb als voor de pbd hoog. De Vlor verwijst in dat verband naar:

- de vaststellingen van de audit dat de gesloten enveloppefinanciering van clb ‘een bodem’ bereikt heeft om een antwoord te geven aan de veranderingen in leerlingenaantallen, in opdrachten en maatschappelijke uitdagingen.² De voorbije 15 jaar is de werkingstoelage van de clb niet geïndexeerd (en er is zelfs op bespaard);
- de ontwikkeling van een gemeenschappelijk zorgdossier met bijhorende ICT-ondersteuning en stroomlijnen van informatie in functie van de verschillen in deontologie;
- de grote professionaliseringsnood in scholen en clb;
- de vraag naar ‘zorgverantwoordelijken’ in zowel basis- als secundaire scholen;
- de vraag om een grotere zichtbaarheid en functionele aanwezigheid van clb-medewerkers op scholen;
- de bijkomende vragen naar schoolondersteuning vanuit de pbd;
- de nood aan een onderbouwde, beargumenteerde en transparante verdeelsleutel voor middelen voor school en clb die tegemoet komt aan de noden van het terrein;
- de actualisering/herziening van de decretale doorlooptijden en optimalisering van de draaischijffunctie van het clb;
- Bijkomende financiering en een adequate verdeelsleutel bij vragen naar leerlingenbegeleiding vanuit andere beleidsdomeinen.

5.3.3 Professionalisering

De Vlor vraagt naar verdere structurele maatregelen om een zorgteam uit te bouwen in alle scholen, zowel basis- als secundair onderwijs. De zorgteams kunnen voor een versterking van hun competenties een beroep doen op de expertise van het clb en de pbd.

Het decreet moet garanties geven voor de verdere professionalisering van de clb-teams en de rol van de permanente ondersteuningscellen (POC).

² PWC, *Audit Naar de Werking van Centra Voor Leerlingenbegeleiding (clb's)* (Brussel, 2015) <http://onderwijs.vlaanderen.be/sites/default/files/atoms/files/2015-11-12-audit-CLB.pdf>, p. 157-159.

5.3.4 Afstemming op andere beleidsdossiers

De Vlor wijst op de interferentie met andere belangrijke dossiers zoals de bestuurlijke samenwerking en het ondersteuningsmodel. Doel van dit laatste dossier is om te komen tot een nieuwe regelgeving vanaf 1 september 2017. Een decreet leerlingenbegeleiding zal m.a.w. aandacht moeten hebben voor het takenpakket van een ondersteuningsteam en hoe zich dit verhoudt tot de school, het clb en de pbd.

Mia Douterlungne
administrateur-generaal

Patriek Delbaere
wnd. voorzitter